

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 2 juni 2009 (03.06)
(OR. en)**

**Interinstitutioneel dossier:
2008/0140(CNS)**

**10073/1/09
REV 1**

**SOC 349
JAI 312
MI 213**

VERSLAG

van: het voorzitterschap
aan: het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel) / de Raad (EPSCO)

nr. vorig doc.: 9807/09 SOC 323 JAI 291 MI 200
nr. Comv.: 11531/08 SOC 411 JAI 368 MI 246

Betreft: Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid
- Voortgangsverslag

I. INLEIDING

De Commissie heeft op 2 juli 2008 een voorstel aangenomen voor een richtlijn van de Raad die erop is gericht de bescherming tegen discriminatie op grond van godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid uit te breiden tot andere gebieden dan arbeid. Het richtlijnvoorstel vormt een aanvulling op de bestaande EU-wetgeving¹ ter zake en voorziet in een verbod van discriminatie op bovengenoemde gronden op de volgende gebieden: sociale bescherming, met inbegrip van sociale zekerheid en gezondheidszorg; sociale voordelen; onderwijs; en toegang tot goederen en diensten, met inbegrip van huisvesting.

¹ Met name de Richtlijnen 2000/43/EG, 2000/78/EG en 2004/113/EG van de Raad.

Een grote meerderheid van de delegaties heeft toen het voorstel in beginsel verwelkomd, en vele delegaties stonden achter de idee dat het voorstel het bestaande rechtskader moet aanvullen door alle vier discriminatiegronden via een horizontale benadering aan te pakken.

De meeste delegaties hebben het belang bevestigd van de bevordering van gelijke behandeling als een gedeelde maatschappelijke waarde in de EU. Verskillende delegaties hebben in het bijzonder gewezen op de relevantie van het voorstel in het kader van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap². Sommige delegaties zouden evenwel ambitieuzere bepalingen inzake handicap hebben verkozen boven de horizontale aanpak.

Een aantal delegaties is wel overtuigd van het belang van discriminatiebestrijding, maar vindt dat er, alvorens nieuwe wetgeving op Gemeenschapsniveau aan te nemen, meer ervaring nodig is met de uitvoering van de bestaande communautaire wetgeving. Deze delegaties vragen zich af waarom dit nieuwe Commissievoorstel, dat zij als een inbreuk op de nationale bevoegdheden in sommige aangelegenheden beschouwen, nu komt en of het wel nodig is.

Andere delegaties hebben ook verduidelijking gevraagd en hun zorgen geuit over met name de noodzaak te voldoen aan het proportionaliteits- en het subsidiariteitsbeginsel, de bevoegdheidsverdeling en de praktische, financiële en juridische gevolgen van het voorstel.

In dit stadium handhaven alle delegaties een algemeen studievoorbehoud bij het voorstel. CZ, DK, FR, MT en UK handhaven een voorbehoud voor parlementaire behandeling, CY en PL handhaven een taalvoorbehoud. Intussen heeft de Commissie bevestigd dat zij vooralsnog vasthoudt aan haar oorspronkelijke voorstel en dat zij studievoorbehouden handhaaft bij elke wijziging daarvan.

Het Europees Parlement heeft op 2 april 2009 in het kader van de raadplegingsprocedure advies uitgebracht³.

² Zie doc. 12892/2/08 REV 2, 12892/08 ADD 1 REV 1 en 8321/09.

³ Zie doc. A6-0149/2009. Kathalijne Maria Buitenweg (Fractie Verts/ALE) was hiervoor rapporteur.

II. WERKZAAMHEDEN VAN DE RAAD ONDER HET TSJECHISCHE VOORZITTERSCHAP MET BETREKKING TOT DE SPECIFIEKE BEPALINGEN INZAKE HANDICAP (ARTIKEL 4)

1. Aanpak van het voorzitterschap

Nadat de Raad (EPSCO) op 17 december 2008 in kennis was gesteld van de vooruitgang die onder het Franse voorzitterschap is geboekt⁴, heeft de Groep sociale vraagstukken de bespreking van het voorstel onder het Tsjechische voorzitterschap voortgezet op basis van de tekstvoorstellen⁵ van het voorzitterschap betreffende *de specifieke bepalingen inzake handicap*. Deze tekstvoorstellen strekken er met name toe:

- de bepalingen nog meer te doen stroken met *het VN-Verdrag* inzake de rechten van personen met een handicap;
- de *kernbegrippen* ter omschrijving van de gelijke behandeling van personen met een handicap te verduidelijken, met inbegrip van de *algemene verplichting* erop toe te zien dat personen met een handicap "op gelijke voet met anderen toegang hebben" tot de gebieden die onder de werkingssfeer van de richtlijn vallen (in plaats van "effectieve niet-discriminerende toegang", zoals voorgesteld door de Commissie), en de meer *specifieke verplichting* te voorzien in "redelijke aanpassingen" wanneer dit in bepaalde gevallen nodig is;
- rekening te houden met het tijdsbestek dat nodig is om uitvoering te geven aan de verderreikende elementen van de richtlijn, door te bepalen dat de voorschriften op grond waarvan bestaande gebouwen of infrastructures moeten worden aangepast, *geleidelijk worden uitgevoerd*;
- ervoor te zorgen dat de richtlijn geen nieuwe en onevenredige lasten voor *ondernemingen en het midden- en kleinbedrijf* met zich meebrengt; en

⁴ Zie doc. 16769/1/08 REV 1.

⁵ Doc. 8999/1/09 REV 1 en 9807/09.

- de *rechtszekerheid* van de bepalingen en de interne samenhang van de ontwerp-richtlijn te verbeteren, ook met betrekking tot de werkingssfeer ervan.

De delegaties hebben de door het Tsjechische voorzitterschap gevolgde aanpak in het algemeen positief onthaald als een stap in de goede richting, en zij verheugen er zich met name over dat wordt gepoogd de tekst te verduidelijken, te voorzien in de geleidelijke uitvoering van sommige bepalingen en de ontwerp-richtlijn beter af te stemmen op het VN-Verdrag. Er zijn echter nog diepgaande besprekingen nodig over de bepalingen inzake handicap, alsook over andere aspecten van het voorstel die onder het Tsjechische voorzitterschap niet aan bod zijn gekomen.

2. Onopgeloste vraagstukken

Verdere werkzaamheden zijn nodig, met name wat betreft de volgende punten:

- de *werkingssfeer* van de bepalingen, onder meer met betrekking tot infrastructuur, gebouwen, vervoer en het ontwerpen en vervaardigen van goederen;
- de *financiële en praktische gevolgen* van de bepalingen;
- de *rechtszekerheid*, in het bijzonder wat betreft de door de richtlijn opgelegde concrete verplichtingen, onder meer inzake formuleringen als "op gelijke voet met anderen" en "redelijke aanpassingen"⁶;
- het onderlinge verband tussen de ontwerp-richtlijn en *meer gedetailleerde sectorale normen of specificaties* inzake de toegankelijkheid van bepaalde goederen, met inbegrip van het openbaar vervoer;
- het *uitvoeringsschema*, in het bijzonder met betrekking tot bepalingen die nopen tot *aanpassing van bestaande infrastructuren en gebouwen*; en

⁶ Zie tevens punt 4 (rechtszekerheid van de richtlijn in haar geheel) en punt 5 (legitieme verschillen in behandeling) hierna.

- de eventuele behoefte aan verdere aanpassing *aan het VN-Verdrag, rekening houdend met de noodzaak van juridische duidelijkheid.*

III. ONOPGELOSTE VRAAGSTUKKEN DIE TIJDENS HET TSJECHISCHE VOORZITTERSCHAP NIET AAN BOD ZIJN GEKOMEN

1. Bevoegdheidsverdeling, rechtsgrondslag en subsidiariteit (artikel 3)

Er is verder beraad vereist om de *bevoegdheidsverdeling* tussen de lidstaten en de Europese Gemeenschap zo scherp mogelijk af te bakenen⁷. Ook is er nog meer werk nodig ter verduidelijking van het delicate onderscheid tussen *toegang* tot bepaalde terreinen, zoals onderwijs, gezondheidszorg en sociale bescherming, en de *organisatie* hiervan, zijnde een nationale bevoegdheid. Andere zaken die verder moeten worden uitgediept zijn *de grensoverschrijdende dimensie* van de Gemeenschapsbevoegdheden op de deelgebieden van de werkingssfeer, de bepalingen op het vlak van het *familierecht* (artikel 3, lid 2), en het gewenste evenwicht tussen discriminatiebestrijding enerzijds en *de rechten van personen in de private sfeer* anderzijds (bijv. artikel 3, lid 1).

2. Legitieme verschillen in behandeling

De huidige ontwerp-tekst voorziet in bepaalde *verschillen in behandeling* die niet als discriminatie moeten worden opgevat (bijvoorbeeld goedkoper openbaar vervoer voor kinderen, gehandicapten en gepensioneerden) en bevat specifieke bepalingen inzake risicobeoordeling door financiële-dienstverrichters, waaronder verzekeraars. Verdere discussie blijkt evenwel nodig, vooral over het sleutelbegrip "*objectieve en redelijke rechtvaardiging*", om een duidelijk onderscheid te kunnen maken tussen ongeoorloofde en gerechtvaardigde verschillen in behandeling.

⁷ Zie tevens het advies van de Juridische dienst van de Raad, dat de door de Commissie gekozen rechtsgrondslag in ruime mate onderschrijft en bevestigt dat de Raad bevoegd is om te beslissen welk optreden vereist is in de context van wetgeving krachtens artikel 13 van het EG-Verdrag (doc. 14896/08).

3. Rechtszekerheid van de richtlijn in haar geheel

Met hun pleidooi voor rechtszekerheid hebben de delegaties de wens geuit dat er in de toekomst geen zaken meer voor het Europees Hof van Justitie (HvJ) behoeven te komen. In dezelfde lijn hebben zij gepleit voor zo duidelijk mogelijke bewoordingen, ook voor de *definities* van de sleutelbegrippen, en benadrukt dat er moet worden gezorgd voor *samenhang met de bestaande wetgeving*.

4. Andere vraagstukken

Een groot aantal specifiekere punten behoeft eveneens verder beraad. Het gaat hierbij onder meer om:

- de mogelijke *financiële en administratieve lasten* die de bepalingen veroorzaken, in het bijzonder voor het *mkb en zelfstandigen*;
- het concept "*discriminatie door associatie*";
- *gendermainstreaming* en de kwestie van *meervoudige discriminatie*;
- nationale wetgeving die de *seculiere aard van de staat* garandeert en maatregelen op het vlak van het dragen van religieuze symbolen in scholen; en
- de *uitvoeringstermijn* voor de niet-handicapgerelateerde bepalingen.

Nadere details over de standpunten van de delegaties staan in document 16594/08 + ADD 1, 9596/09 en 10072/09⁸.

⁸ Zullen te gelegener tijd worden verspreid.

IV. CONCLUSIE

Hoewel er onder het Tsjechische voorzitterschap concrete vooruitgang is geboekt met de pogingen om de bepalingen inzake handicap te verduidelijken, moet er beslist nog verder worden gewerkt aan het voorstel.
